

Dynamické nákupní systémy: usnadní zadavatelům i dodavatelům život?

Jste zadavatel a nakupujete často komodity, jakými jsou kancelářské potřeby, informační a komunikační technologie, pohonné hmoty či energie a stávající způsob nákupu těchto komodit v režimu veřejných zakázek vás administrativně příliš zatěžuje? Dynamické nákupní systémy (dále "DNS") mohou usnadnit práci nejen vám, ale i dodavatelům.

DNS jsou zcela novým prvkem v procesu zadávání veřejných zakázek, který bude zadavatelům k dispozici od data účinnosti nového zákona o veřejných zakázkách (dále jen "nový ZVZ"). DNS jsou nástrojem pro zjednodušení nákupu komodit (zboží, služeb i stavebních prací), které jsou standardizovatelné, tj. nabízí je více dodavatelů a nabídky jednotlivých dodavatelů se neliší ve funkcích či použitelnosti komodity, ale ve faktorech jako jsou cena, značka, doprovodné služby či jiné dodatečné charakteristiky.

Zjednodušení zadávání veřejných zakázek v DNS nespočívá v tom, že by nový ZVZ pro DNS upravoval nějaké zjednodušené zadávací řízení. Pro zavedení DNS je zadavatel povinen použít otevřené řízení. Přínosy DNS spočívají zejména v následujících skutečnostech:

- Zjednodušení procesu podávání nabídek - nabídky lze podávat ve formě elektronického katalogu¹.
- Zjednodušení procesu otevírání nabídek - zadavatel neustanovuje komisi pro otevírání obálek a otevření nabídek provede sám. Tento úkon lze zajistit automatizovaně systémem.
- Zjednodušení procesu hodnocení nabídek - zadavatel nemá povinnost ustavit hodnotící komisi při zadávání veřejných zakázek v DNS. Hodnocení nabídek je provedeno prostřednictvím automatické metody hodnocení.
- V případě veřejných zakázek zadaných v DNS zadavatel nepořizuje zprávu o posouzení a hodnocení nabídek (viz § 80 odst. 4 nového ZVZ).

Základní charakteristika DNS

DNS je upraven v § 93 a násled. nového ZVZ jako jediný institut nového zákona, u kterého

je stanoven požadavek, že jde o plně elektronický systém. Všechny úkony zadávacího řízení realizuje zadavatel i dodavatel výlučně elektronickými prostředky. Jde však o výhledový stav, neboť některé úkony nelze v současné době zcela elektronicky realizovat. Příkladem je prokazování splnění kvalifikace, kdy jednotlivé výpisy z evidencí či jiné kvalifikační doklady nejsou vydávány v elektronické podobě. Nový ZVZ na tuto skutečnost myslí v ustanovení § 149 odst. 5, kde je stanoveno, že neexistují-li doklady k prokázání kvalifikace v elektronické podobě, předloží dodavatel tyto doklady v podobě listinné.

Nový zákon o veřejných zakázkách stanoví pro DNS následující podmínky:

- DNS lze použít pro zadávání veřejných zakázek, jejichž předmětem je pořízení běžného, obecně dostupného zboží, služeb či stavebních prací. DNS může být zaveden pro jednu či více komodit, neboť nový ZVZ nestanoví povinnost, že pro každou komoditu musí zadavatel zavést nový DNS.
- Institut DNS mohou využívat veřejní i sektoroví zadavatelé.
- Zadavatel může DNS zavést pouze na časově omezené období a to maximálně 4 roky (ve výjimečných případech lze trvání DNS prodloužit²).
- V rámci DNS lze využívat elektronickou aukci.
- DNS nelze použít pro uzavírání rámcových smluv.
- DNS je přístupný všem dodavatelům po celou dobu jeho trvání. Každý dodavatel může podat předběžnou nabídku, a pokud splňuje kritéria stanovená zadavatelem pro zařazení do DNS, má zadavatel povinnost příslušného dodavatele do systému zařadit. Noví dodavatelé mohou podávat předběžné nabídky po celou dobu fungování DNS, a to kdykoliv (tj. dodavatelé nemusí čekat, až zadavatel uveřejní zjednodušené oznámení).
- Zadavatel je povinen poskytnout dodavatelům neomezený, úplný a přímý přístup k zadávací dokumentaci a k jakýmkoliv dodatečným dokumentům elektronickými prostředky (od okamžiku uveřejnění oznámení do okamžiku ukončení fungování DNS).

- Zadavatel je povinen umožnit dodavatelům upravit předběžnou nabídku po celou dobu trvání DNS. Dodavatel však musí stále splňovat podmínky pro zařazení do DNS.
- Zadavatel nemůže dodavatelům zařazeným do DNS účtovat žádné poplatky. Nelze tak vybírat od dodavatelů procentuální poplatky za přidělení zakázky, jak je tomu v případě stávajícího systému elektronického tržiště (e-tržiště) pro veřejnou správu (GEM)³.
- DNS jsou určeny pro zadávání opakovaných veřejných zakázek (více veřejných zakázek se stejným předmětem zadaných po dobu trvání DNS) a nikoliv veřejných zakázek jednorázových. Pokud však zadavatel zavede DNS a nezadá v něm jedinou veřejnou zakázku, neporuší tím nijak zákon.

Zadavatel si může DNS vytvořit a provozovat z vlastních zdrojů nebo může využít komerčních systémů na základě nákupu licence či na principu ASP (Application Service Provider)⁴. Pokud zadavatel nechce investovat do vytvoření DNS, může například využít služby tzv. privátního elektronického tržiště, na kterém zadavatel vystupuje jako strana nakupující a jeden či více dodavatelů jako strana nabízející. Komerčně provozovaná elektronická tržiště umožňují mimo jiné přizpůsobení uživatelského rozhraní potřebám zadavatele, nastavení katalogu nakupovaných komodit a dodavatelů zařazených do DNS, nastavení zadávacích postupů a management dokumentů spojených se zadávacím řízením.

Jak zadávat veřejné zakázky v DNS

Pokud chce zadavatel používat pro zadávání veřejných zakázek DNS, musí postupovat ve dvou fázích, kterými jsou:

- **Fáze zavedení DNS** zahájena uveřejněním oznámením otevřeného řízení, které je výzvou dodavatelům k podání předběžných nabídek.
- **Fáze zadávání jednotlivých veřejných zakázek** po dobu fungování DNS. Nový ZVZ neurčuje maximální ani minimální

¹ Elektronický katalog je obdobou klasického listinného katalogu (ceníku). Obsahuje popis produktu (zboží či služby/práce), zúčtovací jednotku, jednotkovou cenu a popř. vyobrazení produktu a další informace.

² Výjimka pro delší trvání DNS je přípustná pouze v "náležitě odůvodněných" případech, přičemž zákon nedefinuje, o jaké případy může jít. Lze vyvozovat, že prodloužení doby trvání DNS musí být odůvodněno specifiky příslušné komodity.

³ Viz usnesení vlády č. 683 ze dne 26. června 2002, podle kterého jsou správci kapitol státního rozpočtu povinni uskutečňovat od 1. září 2002 veškeré objednávky a nákupy informačních a komunikačních technologií do 2 mil. Kč pro použití ve veřejné správě s využitím elektronického tržiště na webové adrese ustavené za tímto účelem Úřadem pro veřejné informační systémy (nyní Ministerstvo informatiky ČR).

⁴ Elektronický nástroj provozuje jeho provozovatel a zadavatel platí poplatky za používání nástroje formou nákupu služby (např. procenta z objemu transakcí).